

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Józef Iwulski (przewodniczący)

SSN Katarzyna Gonera (sprawozdawca)

SSN Dawid Miąsik

w sprawie ze skargi P. M.

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w (...)

w sprawie III AUa (...),

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 20 kwietnia 2020 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

P.M. (dalej: skarżący), działając przez zawodowego pełnomocnika radcę prawnego, wniósł 23 marca 2020 r. (data wpływu do Biura Podawczego Sądu) skargę na przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w (...), w sprawie III AUa (...), wszczętej wniesieniem przez skarżącego odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z 26 października 2018 r. w sprawie określenia wysokości zadłużenia skarżącego z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2014 r. do sierpnia 2017 r. w kwocie 11.632 zł z odsetkami.

Skarżący wniósł o: 1) stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Apelacyjnym w (...), w sprawie III AUa (...) doszło do przewlekłości postępowania; 2) zasądzenie na rzecz skarżącego od Skarbu Państwa Sądu Apelacyjnego w (...) sumy pieniężnej w wysokości 2.000 zł.

W uzasadnieniu skargi na przewlekłość skarżący podniósł, że pismem z 26 lipca 2019 r. złożył apelację od wyroku Sądu Okręgowego w G. z 12 czerwca 2019 r. Został wezwany do uiszczenia opłaty od apelacji, która została wpłacona 23 sierpnia 2019 r. Od chwili wniesienia pisma zawierającego uzupełnienie braku formalnego Sąd Apelacyjny nie podjął żadnych czynności zmierzających do merytorycznego rozstrzygnięcia. Do chwili złożenia skargi na przewlekłość Sąd drugiej instancji nie wyznaczył terminu rozprawy w celu rozpoznania apelacji.

W ocenie skarżącego w sprawie III AUa (...) doszło do przewlekłości postępowania, która nie znajduje uzasadnienia w koniecznych do przeprowadzenia czynnościach procesowych. Skarżący podkreślił istotne znaczenie postulatu szybkości procedowania dla interesu majątkowego ubezpieczonego.

Prezes Sądu Apelacyjnego w (...) nie wniósł odpowiedzi na skargę i nie zgłosił swojego udziału w sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w (...), w sprawie III AUa (...), okazała się nieuzasadniona.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jednolity: Dz.U. z 2018 r., poz. 75 ze zm., dalej: ustawa o skardze na przewlekłość lub ustawa) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Według art. 2 ust. 2 tej ustawy dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania

rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się dotychczasowy łączny czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W rozpoznawanej sprawie odwołanie skarżącego od decyzji ZUS Oddziału w C. z 26 października 2018 r. w sprawie określenia wysokości jego zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne wraz z odpowiedzią ZUS na odwołanie wpłynęło do Sądu Okręgowego w G. 4 stycznia 2019 r. (prezentata SO w G.). Sprawę przydzielono do referatu sędziego sprawozdawcy 7 stycznia 2019 r. Wyrok Sądu Okręgowego kończący postępowanie pierwszoinstancyjne został wydany 12 czerwca 2019 r. po dwóch rozprawach przeprowadzonych 8 maja 2019 r. i 12 czerwca 2019 r. Wniosek o uzasadnienie wyroku wpłynął do Sądu Okręgowego w G. 24 czerwca 2019 r., odpis wyroku z uzasadnieniem doręczono pełnomocnikowi skarżącego 15 lipca 2019 r. Apelacja skarżącego wpłynęła do Sądu Okręgowego w G. 2 sierpnia 2019 r., pełnomocnik skarżącego został wezwany do uiszczenia opłaty od apelacji i po uzupełnieniu tego braku wydano 2 września 2019 r. zarządzenie o doręczeniu odpisu apelacji organowi rentowemu. Zarządzeniem z 18 września 2019 r. akta sprawy przesłano do Sądu Apelacyjnego w (...), gdzie wpłynęły 19 września 2019 r. (prezentata SA w (...)). W Sądzie Apelacyjnym wylosowano 4 października 2019 r. sędziego sprawozdawcę (raport z losowania – przydział w sprawie) i przydzielono sprawę do referatu sędziego sprawozdawcy w Sądzie Apelacyjnym 7 października 2019 r.

Przed Sądem Okręgowym w G. nie miała miejsca przewlekłość postępowania. Wyrok tego Sądu został wydany w ciągu około pięciu miesięcy od wpływu do tego Sądu odwołania od decyzji organu rentowego. Również postępowanie międzyinstancyjne trwało nie dłużej niż to było konieczne (około trzech miesięcy).

Przed Sądem Apelacyjnym w (...) w okresie od 19 września 2019 r. do 23 marca 2020 r. nie zostały podjęte w sprawie III AUa (...) żadne czynności. W szczególności nie zostało wydane zarządzenie o wyznaczeniu terminu rozprawy apelacyjnej. Nie oznacza to jednak, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym doszło do przewlekłości postępowania w rozumieniu art. 2 ustawy o skardze na przewlekłość oraz art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284).

W dotychczasowej (utrwalonej) judykaturze Sądu Najwyższego konsekwentnie przyjmuje się, że kilkumiesięczny okres wyczekiwania na wyznaczenie terminu rozprawy apelacyjnej mieści się w pojęciu rozsądnego terminu, w którym sprawa może oczekiwać na jej rozpoznanie pośród innych spraw wniesionych do konkretnego sądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 lutego 2006 r., III SPP 7/06, OSNP 2007 nr 5-6, poz. 88; z 18 października 2007 r., III SPP 40/07, LEX nr 861707; z 25 listopada 2014 r., III SPP 229/14, LEX nr 1598704; z 21 lipca 2015 r., III SPP 14/15, LEX nr 2051080). Ustawa z 17 czerwca 2004 r. o skardze na przewlekłość nie określa bowiem, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. Zasadniczo za przewlekłe uznaje się postępowanie, w którym w drugiej instancji nie wyznaczono terminu rozprawy przez ponad 12 miesięcy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 384; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 120; z 25 listopada 2014 r., III SPP 229/14, LEX nr 1598704; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16, LEX nr 2056884; z 6 października 2016 r., III SPP 59/16, LEX nr 2166386; z 22 marca 2017 r., III SPP 11/17, LEX nr 2298289; z 6 kwietnia 2017 r., III SPP 14/17, LEX nr 2307120). O przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15, OSNP 2017 nr 9, poz. 120).

Biorąc pod uwagę standardy sprawnego postępowania sądowego wynikające z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz dotychczasowego dorobku orzeczniczego Sądu Najwyższego, a także okoliczności

dotyczące przebiegu postępowania w sprawie III AUa [...], Sąd Najwyższy nie stwierdził przewlekłości postępowania w tej sprawie.

Od wpływu akt sprawy z apelacją do Sądu Apelacyjnego w (...) (19 września 2019 r.) do chwili wniesienia skargi na przewlekłość (23 marca 2020 r.) minęło około sześciu miesięcy. Losowania sędziego referenta dokonano 4 października 2019 r., przedłożono akta sędziemu referentowi 7 października 2019 r., a zatem od skierowania sprawy do referatu sędziego do chwili sporządzenia przez skarżącego skargi na przewlekłość (17 lutego 2020 r.) minęło cztery i pół miesiąca. Stwierdzone okoliczności nie pozwalają na ocenę, że czynności sądowe na etapie postępowania apelacyjnego podejmowane były z naruszeniem zasady rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Sprawa o zaległości składkowe (zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne) nie jest sprawą o charakterze priorytetowym (taki charakter mają sprawy o prawo do emerytury i renty oraz sprawy o wypłatę zasiłków, dotyczą bowiem zapewnienia odwołującym się środków do życia). Również z tego punktu widzenia nie można stwierdzić, że rozpoznawana sprawa miała istotne życiowo znaczenie dla skarżącego ze względu na jej przedmiot i powinna być rozpoznana w pierwszej kolejności przed innymi sprawami z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Mając na uwadze opisane okoliczności, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość.